

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Podsetnik za učenike i roditelje

Pridevi dopunjuju značenje imenice i sa njom se slažu u rodu, broju i padežu. Pravilna analiza zato uvek polazi od imenice uz koju pridev stoji i od značenja koje joj dodaje.

Vrste prideva

Opisni pridevi kazuju osobinu: brz, tih, plav. Prisvojni označavaju pripadanje: Markov, sestrin. Gradivni označavaju materijal: drveni, vuneni. Ista reč može dobiti različitu ulogu u kontekstu, pa se vrsta određuje prema značenju u konkretnoj sintagmi, a ne samo prema nastavku.

Slaganje sa imenicom

Pridev preuzima rod, broj i padež imenice: sa novom knjigom – ženski rod, jednina, instrumental. Promena imenice povlači promenu prideva. Učenik treba da analizira čitavu sintagmu. Izdvojen oblik novom nije dovoljan da se bez konteksta utvrde sve gramatičke kategorije.

Poređenje opisnih prideva

Pozitiv je osnovni stepen, komparativ označava viši stepen, a superlativ najviši: lep, lepši, najlepši. Ne porede se svi pridevi; prisvojni i gradivni po pravilu nemaju stepene poređenja. Posebne oblike treba učiti uz primere: dobar-bolji-najbolji; mali-manji-najmanji; zao-gori-najgori.

Određeni i neodređeni vid

Neodređeni vid najčešće odgovara na kakav: stigao je nov učenik. Određeni vid odgovara na koji: novi učenik iz našeg odeljenja. Razlika se najbolje uočava u kontekstu. Sam završetak prideva ne treba posmatrati odvojeno od značenja i imenice.

Prisvojni pridevi i veliko slovo

Prisvojni pridevi na -ov, -ev i -in izvedeni od vlastitih imena pišu se velikim početnim slovom: Markov, Milošev, Anin. Pridevi na -ski, -ški i -čki najčešće se pišu malim slovom kada označavaju opštu osobinu ili pripadnost: beogradski, srpski, niški.

Kako proveravati odgovor

Posle određivanja vrste treba pronaći imenicu uz pridev, zatim utvrditi slaganje. Kod poređenja proverava se da li je pridev opisni i da li je oblik standardan. Roditelj može ponuditi jednu imenicu u više padeža i tražiti da se pridev pravilno prilagodi. Tako se gramatika vežba kao sistem, a ne kao spisak naziva.

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Grupa A | 45 minuta | 40 bodova

Ime i prezime: _____

Grupa A

Datum: _____

Svaki zadatak nosi 4 boda. Prikaži postupak i piši čitko.

1. Razvrstaj prideve plav, Markov i drveni na opisni, prisvojni i gradivni. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

2. U sintagmi sa novom knjigom odredi rod, broj i padež prideva novom. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

3. Napiši komparativ i superlativ prideva lep. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

4. Napiši komparativ i superlativ prideva dobar. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

5. Odredi vid prideva u „stigao je nov učenik“ i „novi učenik je odgovarao“. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Grupa A | nastavak

6. Prepiši pravilno: markov ranac, beogradska škola, anina sveska. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

7. U rečenici „Mala devojčica nosi vuneni šal“ izdvoji prideve i odredi vrstu. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

8. Promeni u množinu: stara kuća. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

9. Dopuni pravilnim oblikom prideva visok: „Prišli smo _____ zgradi.“ (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

10. Napiši rečenicu sa prisvojnim pridevom na -in i jednu sa gradivnim pridevom. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

Osvojeno: _____ / 40 Šta treba još vežbati: _____

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Grupa B | 45 minuta | 40 bodova

Ime i prezime: _____

Grupa B

Datum: _____

Svaki zadatak nosi 4 boda. Prikaži postupak i piši čitko.

1. Razvrstaj prideve tih, sestrin i stakleni na opisni, prisvojni i gradivni. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

2. U sintagmi sa starim drugom odredi rod, broj i padež prideva starim. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

3. Napiši komparativ i superlativ prideva brz. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

4. Napiši komparativ i superlativ prideva mali. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

5. Odredi vid prideva u „stigao je mlad učitelj“ i „mladi učitelj je govorio“. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Grupa B | nastavak

6. Prepiši pravilno: milošev pas, niška tvrđava, jelena knjiga (Jelena je ime). (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

7. U rečenici „Vredni učenik nosi kožnu torbu“ izdvoji prideve i odredi vrstu. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

8. Promeni u množinu: novo selo. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

9. Dopuni pravilnim oblikom prideva tih: „Razgovarali smo sa _____ učenicom.“ (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

10. Napiši rečenicu sa prisvojnim pridevom na -ov i jednu sa opisnim pridevom u superlativu. (4 boda)

Postupak i odgovor: _____

Osvojeno: _____ / 40 Šta treba još vežbati: _____

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Rešenja i bodovanje – grupa A

Br.	Rešenje i smernica za bodovanje
1	Plav opisni; Markov prisvojni; drveni gradivni.
2	Ženski rod, jednina, instrumental.
3	Lepši, najlepši.
4	Bolji, najbolji.
5	Nov je neodređeni, novi određeni vid.
6	Markov ranac, beogradska škola, Anina sveska.
7	Mala opisni; vuneni gradivni.
8	Stare kuće.
9	Visokoj zgradi.
10	Prihvatiti smislene i gramatički pravilne rečenice.

Svaki zadatak nosi do 4 boda: tačan postupak, rezultat i jasno objašnjenje dele bodove prema zahtevu. Rezultat je putokaz za vežbanje, a ne školska ocena. Prihvatiti drugačije formulisane, ali tačne otvorene odgovore.

Pridevi

Srpski jezik za 5. razred | Rešenja i bodovanje – grupa B

Br.	Rešenje i smernica za bodovanje
1	Tih opisni; sestrin prisvojni; stakleni gradivni.
2	Muški rod, jednina, instrumental.
3	Brži, najbrži.
4	Manji, najmanji.
5	Mlad je neodređeni, mladi određeni vid.
6	Milošev pas, niška tvrđava, Jelenina knjiga.
7	Vredni opisni; kožnu gradivni.
8	Nova sela.
9	Tihom učenicom.
10	Prihvatiti smislene i gramatički pravilne rečenice.

Svaki zadatak nosi do 4 boda: tačan postupak, rezultat i jasno objašnjenje dele bodove prema zahtevu. Rezultat je putokaz za vežbanje, a ne školska ocena. Prihvatiti drugačije formulisane, ali tačne otvorene odgovore.